

Warszawa, dnia 04 sierpnia 2020

**MINISTER ROLNICTWA
I ROZWOJU WSI**

Znak sprawy: WPR.wao.510.70.2020

**Pan
Michał Dworczyk
Szef Kancelarii
Prezesa Rady Ministrów**

Szanowny Panie Ministrze,

w związku zapytaniem przekazanym przez lokalną grupę działania dotyczącym zagadnień wykraczających poza kompetencje Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi, przekazuję w załączeniu ww. pismo zgodnie z właściwością.

Nadmienić jednak pragnę, iż lokalna grupa działania (LGD) to organizacja pozarządowa, która zgodnie z art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 2 lutego 2015 r. o rozwoju lokalnym z udziałem lokalnej społeczności (Dz. U. Z 2019 r. poz. 1167) działa w formie organizacyjno-prawnej stowarzyszenia. Zgodnie z art. 4 ust. 3 pkt 4 ww. ustawy LGD posiada organ (radę), który z uwagi na swoje obowiązki ustawowe odbywa posiedzenia wielokrotnie w ciągu roku – co najmniej tyle razy ile ogłoszono naborów wniosków o przyznanie pomocy w ramach podziałania 19.2 Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020. Z uwagi na sytuację spowodowaną występowaniem choroby COVID-19 LGD dostosowują swoje statuty do aktualnych warunków prowadzenia działalności, w szczególności w zakresie przeprowadzania posiedzeń władz stowarzyszenia przy wykorzystaniu środków komunikacji elektronicznej oraz głosowań poza posiedzeniami władz stowarzyszenia z wykorzystaniem ww. środków, co wynika z brzmienia art. 10 ustawy z dnia 7 kwietnia 1989 r. Prawo o stowarzyszeniach (Dz. U. z 2019 r. poz. 713, oraz z 2020 r. poz. 695 i 1086). Mając jednak na uwadze, iż przepis art. 10 ust. 1e tej ustawy ogranicza stosowanie takich uproszczeń jedynie do przypadku wprowadzenia stanu zagrożenia epidemicznego lub stanu epidemii, o których mowa w ustawie z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych

u ludzi (Dz. U. z 2019 r. poz. 1239 i 1495 oraz z 2020 r. poz. 284, 322, 374 i 567), bardzo ważnym staje się pytanie, co stoi na przeszkodzie, aby takie rozwiązania stosować poza czasem epidemii.

Odnosząc się do wątpliwości samorządu województwa, czy projektowane przez LGD zmiany statutu (np. zmiana polegająca na prowadzeniu posiedzeń rady z użyciem wizji gdzie potwierdzenie obecności członków organu/władzy stowarzyszenia odbywałoby się za pomocą e-maila) będą zgodne z brzmieniem art. 34 ust. 3 lit. b rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiającego wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006 (Dz. Urz. UE L 347 z 20.12.2013 r., str. 320, z późn. zm.), (wybór operacji w drodze procedury pisemnej), informuję, iż w mojej opinii takie rozwiązania przyjęte w statucie nie są sprzeczne z art. 34 ust. 3 lit. b rozporządzenia 1303/2013. Jak wynika z nowego przepisu art. 10 ust. 1a ustawy Prawo o stowarzyszeniach, na głosowanie za pośrednictwem komunikacji elektronicznej muszą wyrazić zgodę członkowie władz stowarzyszenia w formie dokumentowej. Władzami stowarzyszenia (organami) w przypadku LGD są: walne zebranie członków (najwyższa władza stowarzyszenia, zgodnie z przepisem art. 11 ust. 1 ustawy Prawo o stowarzyszeniach), zarząd stowarzyszenia, komisja rewizyjna oraz rada. Przepis ten jako formę właściwą dla oświadczeń członków władz stowarzyszenia wskazuje tzw. formę dokumentową. Forma dokumentowa została określona w przepisach art. 77² i art. 77³ Kodeksu cywilnego. Zgodnie z pierwszym z tych przepisów do zachowania dokumentowej formy czynności prawnej wystarcza złożenie oświadczenia woli w postaci dokumentu w sposób umożliwiający ustalenie osoby składającej oświadczenie. Zgodnie natomiast z przepisem art. 77³ K.c. dokumentem jest nośnik informacji umożliwiający zapoznanie się z jej treścią. Forma dokumentowa nie wymaga zatem własnoręcznego podpisu jak forma pisemna, i będzie zachowana, gdy podmiot składający oświadczenie woli sam utrwali jego treść w postaci dokumentu (prześle skan pisma, złoży oświadczenie w treści maila lub sms) lub wyrazi zgodę na utrwalenie oświadczenia w postaci dokumentu przez inną osobę. Istotnym jest aby po pierwsze była możliwość ustalenia tożsamości osoby składającej oświadczenie woli np. przez zapoznanie się z numerem telefonu, z którego nadana została wiadomość tekstowa (tzw. SMS), adresem nadawcy poczty elektronicznej, danymi konta na portalu społecznościowym czy komunikatora elektronicznego, zapisem dźwięku i obrazu, czy nawet z samym zapisem dźwięku, gdy możliwe jest ustalenie osoby wypowiadającej się oraz po drugie, żeby możliwe było odtworzenie złożonego przez daną osobę oświadczenia.

Sformułowanie przepisu art. 10 ust. 1a ustawy wskazuje na to, że każda władza (organ) podejmuje decyzję w sprawie głosowania z wykorzystaniem środków komunikacji elektronicznej we własnym zakresie. Przepis nie wskazuje, kto ma wystąpić z inicjatywą w tym zakresie. Kwestię tę zatem powinny regulować ogólne przepisy wewnętrzne danego organu.

Ponadto należy zauważyć, iż uprawnienie do udziału w posiedzeniach władz/organów stowarzyszenia oraz głosowania poza posiedzeniem za pośrednictwem komunikacji elektronicznej jest uprawnieniem ustawowym, które jednak na podstawie przepisu art. 10 ust 1d ustawy Prawo o stowarzyszeniach, w zakresie głosowania na oraz poza posiedzeniami podlega modyfikacji, a nawet wyłączeniu na podstawie postanowienia statutu. Statut jest zatem jedynym dokumentem, w którym może być wyłączone, ograniczone, lub rozszerzone wykorzystanie środków komunikacji elektronicznej w głosowaniach na oraz poza posiedzeniami władz stowarzyszenia. Zarówno wyłączenie jak i każda modyfikacja tego prawa musi wyraźnie wynikać z treści statutu stowarzyszenia, korzystanie z tego uprawnienia nie jest warunkowane zawarciem jakiegokolwiek zapisu w statucie odnośnie stosowania środków komunikacji elektronicznej, bowiem w przypadku braku statutowej regulacji tej kwestii obowiązuje regulacja ustawowa.

Uprzejmie proszę o przekazanie kopii odpowiedzi do wiadomości Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Z wyrazami szacunku,

Ryszard Kamiński

Podsekretarz Stanu

Do wiadomości:

Pan Piotr Sadłocha, Prezes Zarządu
Polska Sieć LGD – Federacja Regionalnych Sieci LGD
Ul. Rynek 26, 26-025 Łagów